

Tengernek Csillaga

keresztény folyóirat

2006. nov.–dec.
XI/6. szám

Ára: 240,- Ft

Torbágy, kegykép

*Spirituális támogatók: fr. Barsi Balázs OFM., Gyulai Oszkár,
P. Jáki Teodóz Sándor OSB., Katona István, Regőczi István és Török József.
Teológiai lektorálta: fr. Barsi Balázs OFM.*

Tartalomjegyzék

Kovács Dávid: O clavis David	1
Barsi Balázs: Legyetek olyanok, mint mennyei Atyátok!	2
Odile Delenda: A művészet a dogma szolgálatában	9
Ne féljetek	12
A hatos szám és a hat ágú csillag, mint jelkép	13
Jézus nevére távoznia kell	17
Jöjj segítségemre nyomorúságomban	19
Jöjj segítségemre nyomorúságomban ima	19
Mária kegyhelyek	
Torbágy	19
Gondolatok Boldog Salkaházi Sára naplójából	20
Rózsafüzér	
Hirdessétek az evangéliumot	21
Növelj hitemet, reményemet ima	28

A Szerkesztőség címe:

1539 Budapest, Postafiók 638.

A lappal kapcsolatos bármilyen észrevétellel, javaslattal forduljon a lap szerkesztőségéhez!

Felelős szerkesztő: Jánossy Gábor

Készült a Co-Print Kft. nyomdájában,
www.coprint.hu

Felelős vezető: G. Diviaczky Klára

A hátsó borítón: *Szentségtartó,
Jézus Krisztussal*

A *Tengernek Csillaga* folyóirat megrendelhető a Stella Maris Alapítvány postafiók címén, megvásárolható templomokban vagy a Ferenciek terén.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Kiadja a Stella Maris Alapítvány

A Stella Maris Alapítvány
bankszámlaszáma: K&H Bank
10200885-32621031-00000000
ISSN szám: 1416-8243

O clavis David

Kovács Ervin

December 20-án a következő nagy antifónával kezdi az Egyház a Magnificat éneklését az Esti dicséretben: „*Ó Dávid kulcsa és Izrael házának jogara, ki megnyitysz és senki sem zárhatja be, ki bezársz és senki sem nyithatja ki. Jöjj és vezesd ki a foglyokat a börtönből, akik sötétben és a halál árnyékában ülnek.*”

Az eljövendő Messiásnak adta át Isten a kulcsot, mely Dávid házának, azaz Isten Országának vezetését jelzi (v.ö. Iz 22,22). Kezére vannak bízva a kegyelmi adományok, az Egyház javai, de az emberi lelkek, szívek, akaratok is. Korlátlan, végérvényes hatalma van a lelkek és az Egyház ellen üvöltő viharok fölött, az Isten ellenségei, a tévtanítók, a szellemi homályt szítók fölött. Neki adatott minden hatalom égen és földön (Mt 28,18), ezért Neki senki sem állhat ellen. Szilárdan kezében tartja a világ, az Egyház és az egyes lelkek sorsát, ezért a történelem és az egyéni sorsok ezernyi rejtélye közepette is rendületlenül bízom az Ő hatalmában.

Ezzel a páratlan hatalommal, az Isten adta kulccsal lép a Megváltó evilág börtönébe, melyben a nyomorult bűnösök sínylődnek a sötétben és a halál árnyékában. Mert a Sátán a bűn bilincsei által elrabolta az embertől istengyermeki méltóságát, szívet a tisztátalan lelkek tanyájává alázta befecskendezve a gőg, az irigység, az érzékiség szenvedélyeit; a szemek és a test kívánságát, az élt kevélységét. Ezét kéri most az esti órában az Egyház, amikor a decemberi sötétség immár teljesen győzedelmeskedni látszik a napfényen: jöjj és vezess ki minket a sötét börtönből, a halál árnyékából. Adj erőt, hogy szabadulhassunk mindig újból visszatérő bűneinkből, a hűtlenség és a lelki bénaság immár állandósult állapotából. szabadíts meg a bűneinkért méltán járó büntetéstől, az örök kárhozattól. Ne tapadjon szívünk a világhoz sem pedig az emberek vélekedéséhez. Ne tudjon minket eltántorítani a helyes útról sem a közvélemény gúnyolódása és üldözése, sem pedig hízelgése és ígéretei. Szabadíts meg minket saját magunktól is, önszeretetunktől és kényelemvágyunktól, mert rab mindaz, aki nem képes mindent odaadni és minden áldozatot meghozni, amit az Isten iránti szeretet megkíván.

Boldog a lélek, amelyet az Úr a tömlöcből kivezetett a keresztyén ember szabadságára. Minden vágya teljesül, hiszen akarata egy az

Isten akaratával, aki mindent irányít, aki ad és elvesz, aki parancsol és megtilt. Minden földi bölcsességet felülmúló mennyei logika vezérli. Belső békéje biztosítva van a változó idők viharai közepette. Mindennek fölötté áll, ami nem Isten vagy Krisztus, ami a múltó élvezet után csak tátongó ürességet hagyva benne. Öröme ezért hiánytalan.

Ilyen ajándékokat készít nekünk a karácsonykor hozzánk jövő Megváltó. Amikor pedig az utolsó napon az utolsó ellenség, a halál is legyőzetik, Krisztus jegyesét az Egyházat az egész történelem és az egész emberiség elismeri annak, ami valójában: Krisztus titokzatos teste, az üdvösség bárkája, a szeplőtelen mennyasszony. A bárka utasai, akik Krisztushoz kötötték életüket a viharok közepette is, meghallják a szót: „Gyertek Atyám áldottai és vegyétek a világ kezdetétől nektek készített Országot” (Mt 25,34).

Legyetek olyanok, mint mennyei Atyátok!

fr. Barsi Balázs O.F.M.

Ádám, és benne minden ember, olyan akart lenni, mint az Isten. De Ádám nem ismerte az Istent, csak műveit. Hinnie kellett volna azt, hogy ő belül is csak szeretet. Jézus Krisztus kinyilatkoztatja Isten belső életét, és felszólít arra, amire a sátán szólította fel Ádámot, csak most ez a felszólítás egészen másképp hangzik: „*Legyetek olyanok, mint a ti mennyei Atyátok!*” Vagyis legyetek tiszta szeretet!

Igazában semmi másra nem szabadna vágyakoznunk, mint a szentségre. Minden más az emberi vágyak elfojtása, hiszen az emberi vágyak végtelenek. „*Keressétek elsősorban az Isten országát és minden hozzáadatik nektek!*” Még a gyönyöröket és az örömet sem szabad keresnünk, csak egyedül Istent, és ezek mind hozzáadatok nekünk.

Thomas Merton írja: „*Lelkem életében történelmi fordulatot jelentett az a tavaszi este, amikor együtt sétáltam a barátommal, aki hirtelen felém fordult és megkérdezte: Te tulajdonképpen mit akarsz az életben? Ilyesmit mondhattam: Thomas Merton akarok lenni, egy népszerű újság szemleírója, vagy Thomas Merton a Haladás és Kultúra Intézet tanársegédje. Legbensőbb érzelmeimről vallottam, mert tudtam, hogy erre kíváncsi. Jó katolikus akarok lenni. – Mit értesz azon, hogy jó katolikus? Szerintem szentnek kell lenned! – Hogy lehetek én szent?*”

– *Úgy, hogy az akarsz lenni! – Én nem lehetek szent – ismételtetem –, én nem lehetek szent. Gondolataim elsötétültek. A valóság egybemosódott a képzelődéssel. Elhomályosította a gondolatvilágomat. Saját bűneim tudata összekeveredett a hamis alázatoskodással. Az emberek arra szoktak hivatkozni, hogy nem tudják megtenni azt, amit meg kell tenniük. nem tudják elérni azt, amit el kell érniük. Megszólalt a gyávaságom is. Megelégszem azzal is, hogy megmentsem a lelkemet. Kerülöm a halálos bünt. Pedig ez valójában azt jelenti, hogy (és most figyeljünk) nem akarsz elszakadni bűneidről és bűnös hajlamaidtól. Barátom nem hagyta magát: – Dehogynem, a szentséghez csak annyi kell, hogy az ember akarjon szent lenni.*”

Merton ezután megkérdezett egy papot, és ő is azt mondta: csak akarni kell! Aztán így ír: „*Megvettem jó pénzért Keresztes Szent János műveinek I. kötetét. Leültem szobámban, átfutottam az első oldalakat és egyik-mások sort ceruzával aláhúztam. Kiderült azonban, hogy ennél többre kerül a szentté válás. Az aláhúzott szavak jelentésén elcsodálkoztam és zavarba jöttem. Túl egyszerűek voltak ahhoz, hogy megértsem őket. Az ösztönöm által megzavart értelmem nem tudta felfogni az álnokságtól és megalkuvástól mentes meztelen igazságokat. Elég az életszentséget akarni, persze semmi mást sem szabad akarni. Semmi mássá válni nem szabad akarni, csak olyanná, mint az Atya.*” Igazában ez vágyaink teljes felszabadulás.

Ha egyszer a Szentlélek hatására ezt komolyan akartad, az a pillanat mindent igazol. Minden helyére kerül. Valójában azonban nem akarjuk ezt a maga teljességében. Sőt, mi papok is sokszor azt a látszatot keltjük fiatal testvéreinkben, hogy azért lehet ám az élvezetet is akarni meg Isten is. *Nem lehet!* Akármit mond a modern pszichológia, nem lehet! *Csak Istent lehet és szabad akarni! Semmi mást nem szabad akarni!* Ez maga a szentség. *Egyedül Istent kell keresni! Igen!* Ha nem ezt akarod, egyre bonyolultabb lesz az életed és elhagyod a templomot is.

A kereszténység nem elmélet! Azt tenni kell, amint Mária tette! Halálugrás az isteni szóra, majd utána igazolódik, hogy Istennek igaza van. De nem előre meg közben ellenőrizgetem az Istent, igaza van-e?

Az isteni szó megértéséhez ez szükségszerűen hozzátartozik. Mert az isteni szó szabadító szó, nem pedig a túlvilágról érdeklődők kíváncsiságát kielégíteni akaró információ. Olyan rövid időt élt az Üdvözítő, az emberiség pedig alig tud valamit megjegyezni. Ezért nem fecsegett olyan

dolgokról, melyekre mi talán kíváncsiak vagyunk. A kinyilatkoztatás egyszerű: ha ezt teszed, üdvözülsz, ha nem, elkárhozol.

A kereszténység nem tan, nem ideológia! Azok a legnagyobb tanítói, akik nem tanként fogják fel, hanem akik a szűk ösvényre maguk is rátértek. Persze, ne a szentség utánzatát keressük. Ne azt, hogy mások szentnek tartsanak. Ellenkezőleg, azt kell keresni, hogy mások ne tartsanak annak: ez őrizi meg tisztán a szívünket. Láttam csillogó szemű seminaristákat és ifjú klerikusokat. Ártatlanok voltak, ragyogók, de főpapok akartak lenni. Egyházi karrierre törekedtek, és ez rettenetesen szennyes vágy Isten előtt! Szentségüket megrontotta az, hogy nem csupán Istent akarták.

Mekkora romlás ez a szentség kezdetén! Az ember legnagyobb zuhanása talán itt kezdődik, szinte észrevétlenül. Sokszor nem is a konkrét bűnök és azok következményei teszik tönkre az életszentségre való törekvéseinket. Isten nem asszisztál a mi önszempényvesztésünkhöz. Nem szedi le csoda folytán a mi kisebb-nagyobb bűneinket rólunk, hogy tetszelegjünk abban a szentségben, ami nincs. Hiszen *a szentség nem más, mint az élő Istennel való kapcsolat.*

A szentségre való törekvés egyik jele lehet, hogyha *szeretjük a szentmisét*, mert a szent liturgiában Krisztus már a minden mindenben. Másik jele, ha *szeretjük a szegényt*. Nem kell okvetlenül szociális gondozóvá lenni, hanem úgy megcsókolni lélekben őt, mint Szent Ferenc a leprást.

Mi, papok talán félünk, hogy elveszítjük híveinket, ha ezt meghirdetjük azzal az erővel, amivel Urunk Jézus meghirdette. Pedig ő azt mondta: „*Aki jobban szereti apját, anyját, feleségét, gyermekeit, nem méltó hozzám.*” És ezt nem a szerzeteseknek mondta! Miért kell ez a kizárólagos szeretet az Úr iránt? Azért, mert ő maga az Istenhez való tartozásunk, Jézus a mi életszentségünk. Ha viszont ő maga a mi szentségünk, akkor borzalmas lenne a szentté válás olyan útja, ahol Jézus csak egyszer jött volna el az első Karácsonykor, aztán két- vagy többezer éves szünet után majd ismét eljönne az idők végén. Ez embertelen lenne.

A kereszténység a szentségekben kezdődik, a szentségi úrjövetben, amikor valaki jól áldozik. Ez a keresztén élet forrása! Persze nem elég venni, belőle is kell élni! A keresztény életszentség nem pusztán jószág. Sokszor mondjuk, hogy egy ateista sokkal jobb nálunk. Bizonyos értelemben igen. Az Istenhez való tartozás azonban nem pusztán egy

jócslekedet, ami hiányozhat egy ember életéből. Nélküle a forrás hiányozna. Ez a kapcsolat persze azt követeli meg tőlünk, hogy belőle éljünk, itt és most, a jelenben. Már a múltkori elmélkedésben is elének táruult, hogy óriási fénybe kerül a keresztény jelen idő. Amikor éjszaka felhangzik a matutinum elején:

„*Midőn ma az ő szavát halljátok,
meg ne keményítsétek szívetekeket,
mint a kísértés napján a pusztában*”,

akkor ez a ma úgy mutatkozik, mint az Istennel való találkozás egyetlen lehetősége.

Emlékezzünk Szent Pál tanítására: „*Most van itt az üdvösség napja*”. Ezt a mondatot a világ végéig fogják olvasni és mindig abban a pillanatban, amikor felolvassák, van jelen az üdvösség mai napja. Urunk, Jézus Krisztus életének titkára utal itt Szent Pál, aki mindig csak a mai napban élt. Krisztus lelkiisége a mai nap lelkiisége. „*Elég a mának a maga baja*”, és „*Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma*”. A jelen a végső idők fényében áll. Igaz, a keresztény számára nem közömbös a múlt, hiszen az Úr a múltban halt meg értünk és ott csillant fel második eljövételének dicsősége, a húsvéti jelenésekben. De az üdvösség engem csak a jelen pillanatban, a mai napon érhet el.

Ezzel kapcsolatban három hatalmas kísértés leselkedik ránk, amelybe többé-kevésbé mindannyian beleesünk.

Az első kísértés, hogy nem ismerjük fel a jelen pillanatban az Úr látogatásának az idejét.

A második kísértés abban áll, hogy bár felismertük, hogy az Úr eljött, de valahogy nem itt szeretnénk lenni, hanem másutt. Nem azt szeretnénk tenni, amit éppen teszünk, hanem valami mást. És nem ezekkel az emberekkel szeretnénk együtt élni, hanem másokkal.

A harmadik kísértés pedig az, hogy bár felismerjük az Őr látogatásának napját a mai napban, és nem is akarunk megszökni előle a hatalmas fény hatására, csak éppen egyszerűen elfáradunk, ellankadunk.

Nézzük csak az elsőt! Az Úr Jézus virágvasárnapi bevonulásával kapcsolatban nem szoktuk emlegetni, hogy sírva fakadt. Pedig miközben ünnepli őt a tömeg, megpillantja a templomot és könnyekre fakad. „*Amikor közelebbre érve meglátta a várost, megsiratta. Bárcsak te is felismernéd – mondotta – legalább ezen a napon, ami békességre volna. Jönnek majd napok, amikor sánccal vesz körül ellenséged, bekerít*

mindenfelől és ostromol. Eltipornak gyermekeiddel együtt, akik falaid közt élnek és nem hagynak benned követ kövön, mert nem ismerted fel látogatásod idejét.”

A mai napon kell felismerni az Úr látogatását. Nem a múltra visszanézve, és nem a jövőt kémlelve. De hogyan lehet felismerni a jelenben az Isten látogatását? A jövőbe vetített múlt gyakorlatával! Mindenkinék ajánlom.

A kolostor üvegajtókkal keretezett belső udvarát szelíden beragyogja a hold és a városból ideszüremkedő fény. Havas az udvar és rózsaszínű a fény. Hirtelen a gótikus toronyra pillantva belém hasít a gondolat, hogy hat-hétszáz év óta hány testvér élt itt. Micsoda érzések, mennyi gondolat parázslott a koponyákban és a bordák mögött, s az adott pillanatban nekik oly nagy fájdalmat okozó szenvedésből mi maradt? El kell távolodni a mai naptól. Nem szabad, hogy szívünk egészen benne legyen. Elég, ha az eszünk figyel rá. *A szívünknek a mennyben kell lennie, nem valahol a távoli múltban.* Milyen gyógyító ez, testvérek! Nézzetek csak előre, és aztán az előre vetített múlt gyakorlatával hátrafelé. Évek múlva idézzétek fel azt a napot, amely egy igaztalan kritika, egy sunyi megjegyzés miatt úgy felforgatott benneteket. Uram, Istenem, hol van és hol lesz mindez az örökkévalóságban? Ezt a nagyvonalúságot várja tőled, kereszténytől az Isten.

De még inkább ajánlok nektek egy másik gyakorlatot, a szavak nélküli egzisztenciális fohászimát. Sajnos, nem lehet tanítani! A legnagyobb dolgok megtaníthatatlanok. Szeretni sem lehet megtanítani senkit. A Miatyánkra meg lehet tanítani, de erre az egzisztenciális imára nem. Azt jelenti, hogy lélegzetet veszel az Istenből, aki körülvesz téged. Tudni fogod, hogy ez a mai nap az egyetlen lehetőség, fel fogod ismerni látogatása idejét. Hirtelen eszedbe jut a mai nap szentáldozása és átvilágítja sűrű ködben úszó napodat. Valami fény dereng az éltedben, fény pedig nincsen nap nélkül. Ott van az Isten. De ha felismerjük a mai napon Isten látogatásának az idejét (ami nagyon nehéz), újabb kísértés környékez meg bennünket: azonnal mást szeretnénk tenni, mint ami a dolgunk. Mert az örökkévalóság fényében ez a feladat túlságosan unalmas. Azonnal máshol szeretnénk lenni, csak itt nem.

Ilyenkor álmodoznak családos emberek a kolostori élet szépségéről, ilyenkor álmodozik a szerzetes, hogy milyen jó is volna szigorúbb rendbe lépnie. Ekkor álmodozik a remete, hogy beljebb kellene mennie

a pusztában, s ha beljebb ment, akkor meg valami egészen másról álmodozik. Nem is tudja, hogy miről. Az is előfordul, hogy amikor megérint bennünket az Úr látogatásának a fénye, azonnal másokkal szeretnénk együtt élni. Kiválóbb emberekkel! Nem ezekkel, akik mintegy akadályoznak az életszentségben. Romantika, káprázat ez, a szentek utolsó, de olyan makacs és erős kísértése, hogy majdnem mind elesnek. A délidő ördögének kísértése ez, amikor valahol másutt vagyok lélekben, mint ahol lennem kell. A világias embert is megkísérti mindez, és az enged is neki! És van egy negyedik formája is ennek kísértésnek, amikor hirtelen túl idilli színben tűnik fel az, amit teszek, ahol vagyok, és akikkel élek. Mert a transzcendens, s végtelen hit, az Úr látogatása hirtelen felragyogtatja a kolostort vagy a családi otthont.

Isten azonban nem színeváltozott világot akar, hanem miután kivett téged a hit által a világból (a szívedet vette ki), utána visszaküld oda, ahol voltál, hogy azt csináld, amit csináltál, és azokkal élj, akikkel éltél. Ami a cselekvést illeti, különbséget kell tenni. Ha eddig bűnben éltél, azzal azonnal szakítani kell, mert ha a bűnös azt gondolja, hogy még ma utoljára leissza magát, vagy ma még elköveti ezt vagy azt a bűnt, de holnap már nem, akkor sohasem fogja abbahagyni a vétkezést. Mondja inkább, hogy: *ma nem!* Lehet, hogy holnap elesik, de *ma nem szabad!* Ugyanígy, amikor jócselekedetek lehetőségei tűnnek fel a láthatáron, ne mondd: majd holnap! *Ma kell megtenni, azonnal!* Pontosan azt kell tennünk tehát, amit eddig tettünk. Csak nem úgy, hanem a Szentlélekkel! *Vagyis csak Krisztus és a másik ember számít.* Ezt már most Karácsonyra meg kell valósítani: *legyen elég neked Karácsonyra maga Krisztus!* A többi hozzáadódó, mulandó ajándék. Ezen a Karácsonyon határozd el, hogy semmi sem kell a Karácsonyból, legyen minden a másiké! Nem ezt hozta Krisztus? Neki semmi sem jutott az örömből. Az örömet halála által szerezte meg nekünk.

A Szentlélek hatására ebbe a kalandba egyszer bele kell bocsátkoznunk, mert ez az a szűk kapu és ez az a keskeny ösvény, amelyről Jézus szólt. S vigyázz, nem a körülményeken kell változtatni, hanem az adott pillanatban, az adott körülmények között ugyanazt kell tenned, mint eddig, de nem olyan lélekkel. És pontosan ott kell lenned, ahol vagy! De lélekben és igazságban, vagyis a szíveddel az égben, ahogy mondtam! Csak az eszed legyen ott, ahol vagy, a memóriád, a fantáziád, a tested, de szíved ne! S azokkal kell együtt élned, akikkel együtt éltél, de nem úgy,

ahogy eddig éltél, hanem a Lélek szerint! Mire vitte a názáreti Jézust a Lélek? Az mondd, áldozatra? Ez kevés! *Örömteli áldozatra!* Mert tudta, hogy ő életet ad. Az az áldozat, amely valahol a legmélyén nem örömteli, nem is krisztusi! Az áldozatnak örömben kell fogannia! Ez a krisztusi áldozat!

Ha felismertük az Úr látogatását a mai napon, ebben a szürke időben, amely számunkra vallási szempontból a legjelentéktelenebbnek tűnik, és hogy ha ott is maradunk, ahol vagyunk, elfáradunk. Nem a test és az idegek fáradtságáról szólok. Tudni kell pihenni jó szívvel! Itt a szellem fáradtságáról van szó. Szent Pál ezt kívánja a tesszaloniki híveknek: „*A békesség Istene szenteljen meg benneteket, hogy tökéletesek legyetek, őrizze meg szellemeteket, lelketeket és testeteket feddhetetlenül Urunk, Jézus Krisztus eljövételére.*” Mi a szellem fáradtsága? Energiát adunk le és helyébe nem veszünk fel energiát. Pszichénk és testünk úgy működik, hogy pótolja az elhasznált energiát. A szellemünknek (lelkünk csúcsának vagy szívünknek, ahogy a Biblia mondja) állandóan Istenből kell élnie. Töltekeznie kell az Evangéliumból és magából Istenből. A szellemünkben, legbensőbb szentélyünkben állandóan Isten jelenlétében kell élnünk, s ez a megoszthatatlan öröm, ez a megoszthatatlan energia ott kell, hogy éljen minden édesanyában és édesapában, püspökben, papban, mindenkiben, egyébként elfáradunk.

Tragikus ez a fáradtság! Különösen a papok életében, akiknek az a hivatása, hogy lelkesítsenek, vagyis *Szentlélekkel és erővel itassák át az embereket.* Nem azt kell adnunk, amit magunkban őrzünk, hanem amit az Úr azért adott, hogy nektek adjuk. Bőségben és feleslegben kell bennünk lenni az életből, az Úrral való életből. Jaj annak, aki bensőleg üressé válik!

Miért? Annyira együtt kell lennünk az Úr Jézussal, hogy azt már el se lehessen mondani, le se lehessen szavakkal írni. Ez az együttlét megoszthatatlanul személyes és bensőséges, és benne nem fáradok és nem lankadok el. A jelen időben szüntelenül találkozom az Úrral, azzal *aki volt, aki van és aki eljövendő.*

Karácsonyra *a megtestesüléssel megszentelt jelen idő lelkiségét* kívánom nektek. Ámen.

A művészet a dogma szolgálatában (befejezés)

Odile Delenda

Zurbarán hozzájárulása az Immaculata témájához

Zurbarán életművének lényegileg keresztény tartalma és szerzetesi arcképeinek szigorú ereje hosszú időn át meghamisították a róla alkotott közvélekedést. A művészettörténészek fél évszázada végzett kutatásai és Zurbarán műveinek 1988-as párizsi kiállítása bebizonyították, hogy se nem „gótikus”, vagyis ósdi, se nem primitív, amint azt róla gyakran ismételték. A kiállított művei bebizonyították, hogy gyakran szembesült olyan témákkal, melyeknek nem voltak ikonográfiai előzményei, és kora vallásosságának leghitelesebb és legnagyobb ábrázolója. Egész pályafutása (1627-1662) alatt foglalkoztatta az „*Immaculata conceptio*” témája és a katolikus megújulás hittudósainak utasításait lelkiismeretesen megtartva a hittitok legtokéletesebb képét alkotta meg. Ezekben az évtizedekben a *Purissima* megjelenítése – amit a hívek mind jobban megértettek – rendkívüli egyszerűség felé fejlődött.

A Zurbarántól ismert első *Immaculata* – ma a Pradoban található (Madrid) – az 1630-as években készült. Az elődök, Pacheco és Velázquez által festettekhez nagyon közel áll, a Szűzanya rózsaszín köpenyben, angyalok nincsenek, a sevillai Mária-szimbólumok az ég és a föld között, mint a XVI. századi metszeteken. A két fiatal klerikus társaságában megfestett *Immaculata conceptio* képen (ma Barcelona múzeumában található), ami 1632-ből származik, Mária attribútumai szintén megjelenülnek. A világosságra törekvés vágya itt még nyilvánvalóbb. Két angyal táblákon az Énekek Énekéből vett idézettel: „*Quae est ista (quae progreditur quasi) aurora resurgens (pulchra ut luna, electa ut sol)*” „*Ki az, aki úgy ragyog, mint a hajnal pírja, s szép, mint a telihold, világos, mint a nap.*” (Jel 6,9) Mint a legtöbb, általa festett *Purissima (Legtisztább)* képen, az aranyszínű felhő koncentrikus körökben angyalfejekből, egészen a csillagokból álló koronáig. Kétséget kizáróan Zurbarán az egyik első spanyol művész, aki ezt az eljárást alkalmazva tökéletesen megjeleníti Szent János evangélista *Mulier amicta sole* – a Napba öltözött Asszonyának (Jel 12,1) alakját.

Lassacsán a Szűz testtartása kecses hajlatba megy át, amint Marchena-templom képe (1635-1637) és a sevillai székesegyház Szent

Péter-kápolnájaé mutatja. Ez utóbbi kivételesen súlyos koronát visel, a hagyományos holdsarlón áll, angyalfejek fürtje veszi körül, s egy nagy szív is látható, az égő szeretet szimbóluma. A ruha még rózsaszín, egyre halványabb, ez utóbbi Edimbourg múzeumában látható képen tűnik fel, ez az aranyos-fényes kép a kartauzi szerzetesek számára készült 1639-1640 táján.

A jelenleg Siguenzában őrzött festmény két fontos, új elemet mutat: a ruha nagyon fehér és a modell rendkívül fiatal, a Pacheco által javasolt 12 éves korú lehet. Ez a tiszta ragyogású kép, felsőfokú ábrázolása Mária abszolút tisztaságának még tovább fiatalodik Zurbarán ecsetje révén, aki a gyermek *Immaculata* alakját kigondolta, Murillo pedig tőle kölcsönözte. Sevilla Angyali Üdvözlés-temploma számára készült és Mária alakját az égben több szimbólum keretezi. Más attributumai mesésép tájban láthatók, a Guadalquivir folyó torkolata szeli át, és az Isten városának (Sevilla) képe, Dávid tornyával, amely egészen egyszerűen a Giralda, a mórok által épített minaret, amelyet a város muzulmánoktól visszavétele után a székesegyház harangtornyaként használtak. Az Arango-gyűjtemény alakja (1656) a legfiatalabb, kezét mellén keresztezi. Isten örök gondolatát kell kifejeznie, angyalkák zene- és énekkara fölött, aranyangyalkák felhőjében lebeg. Amikor Sevillában, 1654-ben először ünnepelték a Szeplőtelen Fogantatás nyolcadát, a Purissima képét – melyet az andalúz festők fáradhatatlanul másoltak – kitették a hívőknek tiszteletre. Többé nem volt szükség a Mária-dicséret megfestésére, a hívek ismerték azt a misztériumot, a század elején azonban még nélkülözhetetlenek voltak a dicséret. Mint mindig, Zurbarán bebizonyította modell-választási képességét. Talán az 1650-ben született legkisebb leánya, Maria Manuela jelenítette meg az eszményi tisztaságot. Mária az Énekek Énekének leánya, az Atya által kísérelül választott ezer órangyal veszi körül úgy, amint egy kortárs apáca, a Jézusról nevezett Mária, Agreda városa Szeplőtelen Fogantatás nevet viselő monostorának apátnője látomásaiban látta és terjesztette.

Zurbarán festett még több, egészen fiatal *Purissima* képet, de az 1656-osnál kevésbé gyermekes vonásokkal. Amikor 1661-ben VII. Sándor pápa kiegészítette XV. Gergely határozatát és rendelkezett a Szeplőtelen Fogantatás ünnepének zsolozsmájáról, Zurbarán megfestette két utolsó képét e témában, az egyik jelenleg Budapesten látható a Szépművészeti Múzeumban, a másik Franciaországban, Langon

városka templomában. A spanyolok számára a dogma – ekkor még csak az ünnep van megerősítve! – maga a bizonyosság és ábrázolása véglegesen kiforrva: a gyermeki tisztaság fehérbe és kékbe öltözött, arany nimbusszal, elegendő ábrázolni a kifejezhetetlent.

A budapesti *Immaculata* karjait kitarja, tenyereit az ég felé tárja teljes ragaszkodással, „a puszta felől erre tart” (Én 3,6) és ragyog, mint „a nap” (Én 6,9). A napfény meghatározhatatlan alapja az örökkévalóság eszméjét fejezi ki: „*Ab aeterno ordinata sum et ex antiquis, antequam terra fieret.*” „Öröktől fogva rendeltettem és a kezdetektől, mielőtt a föld lett” (Préd 8,23). Ez a részlet a Szeplőtelen Fogantatás miséjének szentleckéjeként szerepelve megerősíti Mária előre létezését Isten gondolataiban. A budapesti csodálatosan szép festmény megfelel Agredai Mária látomásának: „A Szentháromság kinyilatkoztatta az angyaloknak, hogy az asszony, akit nekik napba öltözött megmutatott, végül helyet kap a teremtésben, hogy neki megadja Fejét és Megváltóját. A teremtés elő napján formálódott meg a teste. A teremtésben egyetlen emberi test nem volt és nem lesz megformálva ekkor tökéletességgel, finomsággal és szépséggel.” Lábainál kivehetők a Mária-dicséret vázlatosan egy tájban. A Langon plébánia-templomában található *Immaculata Conceptio* ugyanúgy 1661-ből és szintén kézjeggyel ellátva elhagyja a szokásos attributumokat. Alakja erőteljes barnás-arany fényben fürdik, kezei összekulcsolva, rendkívül elmélyülten magába száll: ő a makula-bűn foltja nélkül való Szűz, Isten tökéletes gondolata.

Zurbarán személyisége forrásokon nyugvó életrajz hiányában alig ismert. Mint kortársai többsége, őszintén vallásos, akinek mindenk előtt arra van gondja, hogy festményeiben kifejezésre juttassa – egyházi megrendelőinek is megfelelően – a keresztény tanítást. A *Purissima* iránti őszinte odaadásáról tanúskodik az 1664. augusztus 27-én kelt végrendeletének első mondata: „Dicséret és imádás az örökkévaló Szentháromságnak, dicséret az áteredő bűn nélkül fogant, tisztaságos Szűz Máriának.”

Zurbarán a Szeplőtelen Fogantatás képét egyértelművé tette és kiegészítette, jelentős részt vállalt ebből a nemzeti-spanyol művészi alkotó munkából. „Kitalálta” az alak fiatal korát, elfogadta a hagyományos fehér és kék színű ruházatot, lassacskán elhagyta az eleinte nélkülözhetetlen Mária-attributumokat. Murillo, az *Immaculata*-képek legismertebb festője tőle kölcsönözte a fehérbe öltözött alakot,

de a barokk stílus kedvéért gyorsan elhagyta a hagyományos elemeket. Rubenshez hasonlóan – akit Madridban csodáltak –, a fiatal sevillai festő Mária erőteljes képét festi meg, ez az *Assumptio* szereplőjétől csak a *Purissima* esetében használatos néhány biblikus metafora miatt különbözik. Bartolome Esteban Murillo Sevillában vetélytárs nélkül maradt, miután Zurbarán 1658-ban Madriba távozott. Egész pályafutása alatt festette a sevillai polgároknak oly kedves képeket. A Máriát kísérő angyalok kezében legtöbbször pálmaág – a halál fölötti győzelem szimbóluma – és egy hármasszirmú liliom, ami Mária szüzességére emlékeztet Fiának születése előtt, alatt és után. Gyakran látható még az Énekek Énekének rózsája tövis nélkül, és az olajág. A fiatal *Purissima* Szulamit, a kis nővér, *Soror nostra parva* (Én 8,8), aki a sivatagból érkezik, *Quae ascendit de deserto* (Én 8,5), és akinek a szeretete erősebb, mint a halál, *Quia fortis est ut mors dilectio* (Én 8,6). Sevilla, a Szeplőtelen Fogantatás dogmája védelmezésének bajnoka a dogma kihirdetésének 150. évfordulóján hatalmas székesegyházában kiállítással emlékezett 2004-ben Szűz Mária hónapjától december 8-ig.

Fordította: Török József

A szerkesztő reméli, hogy ez a művészettörténeti megközelítés az olvasó előtt fölfedett néhány Mária-szimbólumot, például a lorettói litánia több megszólítását, és ezzel is gyarapodott az Égi Édesanyánk iránti tisztelet. (Zurbarán két festményét lásd a XI/3. és XI/5. Tengernek Csillaga hátlapján – a szerkesztő)

Ne féljeteK

Tekintsetek ma a reátok váró mennyországra, kedves fiaim, hogy ha fényben, örömben és reménységben akartok járni.

E napon, mennybe felvett, testében is megdicsőült Édesanyátok körül nagy dicsőségkoszorút alkot az angyalok és a szentek serege és különösen testvéreitek serege, akik megelőztek titeket és reátok várnak.

Szeplőtelen anyai szívemből mindegyiketekre a kegyelem rendkívüli esőjét hullatom, hogy bátorítsalak, hogy vigasztaljalak, hogy segítsék nektek a számotokra kijelölt úton járni.

Ez a világ, amelyben éltek, még sohasem volt ilyen mérgezett és rossz gyümölcsöket termő pusztaság, mint amilyen ma.

Ellenfelem még sohasem igyekezett benneteket ennyi féleképpen akadályozni, elcsábítani és rátok sújtani, mint ma.

Még sohasem tett meg annyi mindent neki juttatott nagy hatalmát gyakorolva a Sátán, mint ma, hogy tönkretégye tervemet és megsemmisítse szeretetművemet, amelyet most ezekben a végső időkben hozok létre.

Emiatt kínoz titeket minden módon Ellenfelem, csapdákat állít utatokba, megnemértést és megosztást kelt, hogy elcsügghessen benneteket, mindenfajta kísértéssel csábít, hogy megfélemlítsen és megállítson benneteket.

Ez az az idő, amikor Mozgalmam elleni támadásai erőssé, állandóvá válnak és amikor elsősorban zűrzavart és megosztást igyekeznek kelteni azok között, akiket én felelősnek választottam Művem számára.

Ne féljeteK!

Betakarlak szeplőtelen palástommal és megvédelek benneteket.

Mindig mellettetek vagyok és azon az úton vezetlek, amelyet kijelöltem számotokra. Megengedem Ellenfelem cselszövéseit, hogy megtisztítsalak benneteket, de aztán én magam fogok közbelépni, hogy segítsék nektek azokat legyőzni és felülmúlni.

Megdicsőült testemmel gyakran válok jelenvalóvá, hogy anyai segítségem jelét adjam nektek. Ezért jelenek meg újra és újra nap mint nap és szembetűnő módon.

A szeretet és az ima állandó közösségében anyai jelenlétem fénye egyesíti az égi világot a földivel, azokban a rettenetes pillanatokban, amelyek a nagy tisztulás e befejező szakaszában reátok várnak.

Szűz Mária üzenete Gobbi atyán keresztül, 1985. aug. 15.

A hatos szám és a hatágú csillag, mint jelkép

Nézzük meg először, hol fordul elő a *Szentírásban* a hatos szám.

1. A legátfogóbb jelentőségű és egyben legismertebb a *teremtés hat napja*, (azaz a világmindenség fokozatos kialakulásának 6, változó hosszúságú időszaka, hiszen „...egy nap az Úrnál annyi, mint ezer esztendő.”) /2 Pét 3,8/

„*Hat nap alatt teremtette az Úr az eget és a földet... a hetedik napon pedig megpihent*” /Kiv 20,11/

Ezért parancsolja az embernek is: „**Hat** napon át dolgozz és végezd minden munkádat, a hetedik nap azonban az Úr napja...”, /Kiv 20,9/

Nyilván azért adta Isten ezt a parancsot, mert az embernek ez a biológiai ritmusa, hogy 6 nap után egy napot pihennie kell. (Hiába próbálkoztak a Szovjetunióban eleinte, hogy csak 10 munkanap után legyen egy munkaszüneti nap. Ettől nem fokozódott a termelékenység, hanem inkább csökkent, hiszen a fáradt ember kevesebbet tud teljesíteni.)

Ugyanez a parancs érvényes a rabszolgákra, sőt a háziállatokra is.

„...a hetedik napon pihenj meg, pihenjen ökröd, szamarad is, üdüljön föl rabszolgánod fia és a jövevény is.” /Kiv 23,12/

A munkahét mintájára szólt a parancs az „**évhétről**” is. A rabszolgákat fel kellett szabadítani 6 év után.

„Ha héber rabszolgát vásárolsz, **hat esztendeig** szolgáljon neked, a hetediken szabadítsd fel.” /Kiv 21,2/

Még a földnek is meg kellett adni a pihenő évet:

„**Hat esztendőn** át vedd be szántóföldedet és gyűjtsd be termését, a hetedik esztendőben azonban hagyd ugaron...”

„Szőlőddel és olajfa kerteddel hasonlóképpen cselekedj.” /Kiv 23,11/

2. Szt. Bonaventúra „Itinerarium” c. művében („Utazás Isten felé”) 7 „világidőre”, azaz korszakra osztja az üdvösség történetét is, azaz a világtörténelmet, ahol **hat korszak** a fejlődés ideje, a hetedik pedig a béke és nyugalom eljövendő korszaka. Azt írja, hogy a **hatodik korszak** Krisztus születésével kezdődik. Ez Mária életének nagy ideje, hivatásának kezdete. Ezért a **hat Mária száma**.

Az ő száma azért is, mert Isten a **hatodik napon teremtette az embert**, és Mária a legtökéletesebb ember, olyan, amilyennek Isten az embert eredetileg elgondolta. (Természetesen Jézus még tökéletesebb, de Ő nem csak ember, hanem Istenember.)

„Megteremtette Isten az embert a maga képére,... És lőn este és reggel a **hatodik nap**.” /Ter 1, 27a. 30b/

Szt. Bonaventúra párhuzamot von a világ teremtésének 6 napja és a 6 világkorszak között. Ezt írja „Breviloquium” c. munkája bevezetésében:

„Amikor a hatodik világidőben megszületett Krisztus, aki **igazi képe** Istennek, ez megfelel a teremtés hatodik napjának, amikor Isten az első embert megteremtette.” (saját képére.)

(Ez ugyanaz a gondolat, mint amit az egyházatyák úgy fejeznek ki, hogy Krisztus a második Ádám és Mária a második Éva, akik az

első emberpár bűnét jóvátették, az emberiség sorsát megfordították. Krisztusról ezt már Pál is tanítja: „**Ádám, az első ember élőlényé lett, az utolsó /második/ Ádám (Krisztus) pedig életető léleké**” /1 Kor 15,45/)

Szt. Bonaventúra a **tökéletesség útját** is a Bibliából vezeti le, ezt is 7 szakaszra osztja. A léleknek 6 napra (periódusra) van szüksége, hogy elérje a tökéletességet, eljusson a misztikus bölcsességre, a contemplatióra.

„**Ahogy Isten a nagyvilágot 6 nap alatt teremtette és a hetedik napon megpihent**, - úgy a **lélek kis világát is 6 lépcsőszerűen egymásra következő megvilágosodással** vezeti el harmonikus rendben a szemlélődés nyugalmára. Ennek képe a **6 lépcsőfok**, amely Bölcs Salamon trónjához vezetett. /1 Kir 10,19/

A **széráfoknak** - ahogy Izajás látta -, **6 szárnyuk** volt. /Iz 6,2/

6 nap után hívta Mózes az Úr a felhő közepéből, /Kiv 24,16/

és **Jézus 6 nap után** vezette tanítványait a hegyre, - ahogy Máté elmondja, - ahol **színeben elváltozott** előttük.” /Mt 17,1/ (Itinerarium I,5)

Ki volt tökéletesebb, mint Mária? Ő igazán eljutott a tökéletesség csúcsára, annak hatodik fokára, a bölcsességre. Hisz ő a Bölcsesség Széke és a Teremtett Bölcsesség. (A Teremtetlen Bölcsesség a második Isteni Személy.) Így ebben az értelemben is a **hat: Mária száma, mint a lélek legmagasabb fokú teljességének időszaka**.

3. Alexandria Szt. Kelemen írja, hogy a pitagóreusoknál a 6 a **házasság száma**, mert ez **nemzőerejű** szám. (Strom. V 93,4) Ezt megerősíti a Szentírás szava az ember teremtéséről a hatodik napon:

„**Férfinak és nőnek teremtette őket. Aztán megáldotta őket és azt mondta** :’Szaporodjatok és sokasodjatok, töltsétek be a földet!’” /Ter 1,27-28/

Így bizonyára az sem véletlen, hogy a **kánai menyegzőnél** éppen **6 korsó** vizet változtatott át az Úr borrá. (Jn 2,1-13) Tehát a hatos számnak itt is a házassággal van kapcsolata.

Számtalan helyen hasonlítja Isten a választott néphez való viszonyát házassághoz. Szt. Pál is mondja a házasságról:

„**Nagy titok ez! Én Krisztusra és az Egyházra vonatkoztatom.**” /Ef 5,32/

„**Férjek, szeressétek feleségeteket, ahogyan Krisztus szereti az Egyházat**”. /Ef 5,25/

4. A misztika hagyománya a lélek fejlődésének csúcspontját, teljességét, az Istennel való egyesülésben, a misztikus házasságban látja. Ki érte volna el a lelki élet legtökéletesebb teljességét, az Istennel

való egyesülést, a misztikus házasságot, ha nem Mária, a *Szentlélek Mátkája*, a Szentlélek Szeplőtelenje? Úgyis, mint egyén, és úgy is, mint az Egyház Ősképe. Ebben az értelemben is a *hatodik szakasz, a misztikus házasság lelki fokának ideje, Mária száma.*

5. Talán erre utal az is, hogy a Szűzanya *hatszor jelent meg Fatimában.* Azért, hogy amikor a Jelenések Könyvének vadállatai uralkodnak, és a modern embert pentagramm emberré akarják tenni, összes érzékszervei leállatiasított rabjává tenni, (v.ö. a múlt számban megjelent cikkkel: „Kereszt kontra pentagramm”) és mindenben Isten parancsaival szembe fordítani, akkor megtanítsa nekünk újra a szív természetes és természetfölötti életét.

Az embernek döntenie kell, hogy érzékeit akarja-e szolgálni és egyre jobban lealacsonyodni az *állathoz*, - vagy Isten útját akarja járni és egyre inkább hasonlónak válni Máriaéhoz, felemelkedve a természetfeletti életbe az *angyalokhoz.*

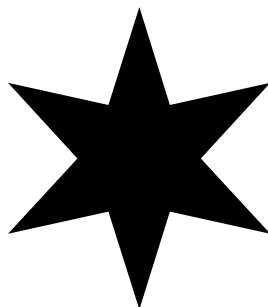
Mindezt kifejezi a *hatágú csillag*, mint szimbólum. A Jelenések Könyve napba öltözött asszonyának fején 12 (= 2x6) csillagból álló korona van.

„Ekkor nagy jel tűnt fel az égen: egy Asszony, akinek öltözete a nap, lába alatt a hold, és fején tizenkét csillagból álló korona.” /Jel 12,1/

Ezt az Egyház a Szűzanyára vonatkoztatja, pl. Mária mennybemenetelének ünnepi liturgiájában. De ezek a csillagok nem ötágú csillagok, hanem *hatágúak!*

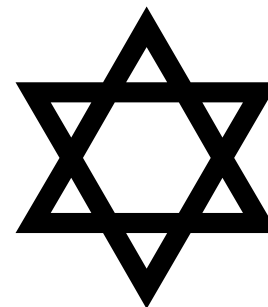
M.B.

Mária csillaga

Dávid csillaga

Eredetileg jelképe Jahve szövetségének, (házasságának) Izraellel. Később azonban visszaéltek vele a nem hívők és így Izrael hitét is meggyalázták amikor szexuális mágiára használták, de Mária megtisztítja ezt a jelet.

Jézus nevére távoznia kell

Egy pesti kórház Gerontológiai osztályát látogattam akkoriban hetente. Oltáriszentséget vittem idős és régóta ágyban fekvő betegek számára, amikor az alábbi eset történt.

Egyik nővér sietve jött hozzám, miközben én egy betegnél tartózkodtam, hogy jöjjenek gyorsan, mert egy beteg haldoklik. Odaérve látom, hogy egy idős hölgy, szederjés-lilás arccal, levegő után kapkodva vetegeti magát az ágyban.

Midig van nálam szenteltvíz. Ezzel meghintve egy tized rózsafüzért imádkoztam, majd utána többször a Szent Mihály imát. És akkor jutott eszembe szent Fausztina nővér, akit Jézus gyakran vezetett a haldokló betegekhez kérve őt, hogy az Irgalmasság Rózsafüzérért imádkozza mellettük.

Szent Fausztina nővérrel láttatni engedte az Úr, hogy a haldoklót körülveszik a gonosz lelkek, akik zaklatják és gyötrik a távozni készült. De a nővér azt is látta és tapasztalta, hogy az Irgalmasság Rózsafüzérének szavaira – amelyet Jézus tanított meg neki – ezek szétrebbennek és végleg eltávoznak, mire az illető végre megnyugszik.

Elkezdtem az irgalmasság rózsafüzérért imádkozni. Kitartóan és állhatatosan imádkoztam. Nem tudom, hányadik tizedet mondhattam,

amikor azt vettem észre, hogy a haldokló kezd megnyugodni. Elmúlt arcáról a lila szín, kisimultak a vonásai, nem vetegette magát, szép nyugodtan feküdt már az ágyon.

Én csak mondtam tovább az atya szavait: „*Óh Atyám, Jézus fájdalmas szenvedése miatt, bocsáss meg nekünk és irgalmazz az egész világnak!*”

Légzése egy idő után normálissá vált, majd egyre csendesebb, egyre ritkább lett, szép csendesen elhalkult, majd lassan teljesen megszűnt. Lelkét visszaadta a Teremtőjének, szinte észrevétlenül.

Megtapasztaltam, hogy igenis a gonosz az utolsó pillanatig gyötri a lelket, de Jézus nevére távoznia kell. Utána már Isten akaratában megnyugodva telnek a percek, az órák, amíg a lélek át nem lép az evilági életből az élet utáni Életbe.

Dicsőöség Neked, Jézus Krisztus, Ég és Föld Királya!

W. É.

Bevezetés: Miatyánk... Üdvözlégy... Hiszekegy...

Tized (5-ször): Örök Atya... Jézus fájdalmas (10-szer)...

Nagy (önálló) szemre: Örök Atya! Felajánlom Neked, szeretett Fiadnak, a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak Testét és Véré, Lelkét és Istenségét, *engesztelésül bűneinkért és az egész világ bűneiért.*

Kis szemekre: Jézus fájdalmas szenvedéséért *irgalmazz nekünk és az egész világnak!*

Befejezés (3-szor): Szent Isten, Szent erős Isten, Szent halhatatlan Isten, *irgalmazz nekünk és az egész világnak!*

Könyörögjünk! Urunk Jézus Krisztus! Áldj meg és védj meg minden jóakarátú embert ezen a világon. És mindazoknak, akik távol állnak tőled, adj jóakaratot. Indítsd őket az igazság keresésére és segítsd őket, hogy Téged megtaláljanak, megismerjenek, megszeressenek és soha el ne hagyjanak. Engedd, kérünk, hogy a Te végtelen irgalmasságoddal találkozzanak, mielőtt igazságoddal kellene szembesülniük. *Amen.*

(Rózsafüzér-imakönyv, 91. old.)

Mária- kegyhelyek

Torbágy

Talán még a torbágyi hívek között is vannak olyanok, akik nem figyeltek föl arra, hogy templomuk bejáratánál, a baloldali kicsiny kápolnában értékes kegykép látható, amely a Csodálatos Anyát ábrázolja. Az üveg alatti selyemből készített virágok arra utalnak, hogy a festmény készülte után eredetileg apácák kolostori templomában függött, föltehetőleg a budai klarisszáknál. A ferences rend női ága, Assisi Szent Klára követőinek serege szerte Európában sok helyütt a „Római nép Üdvössége” névvel illetett kegyelemképről készült másolat révén tisztelte a Boldogságos Szűz Máriát. Kövessük példájukat.

Jöjj segítségemre nyomorúságomban

Imádandó Szentháromság, egyedül mindenható Isten, Atya, Fiú és Szentlélek, aki nem akarod a bűnösök halálát, hanem megtérését, jöjj segítségemre nyomorúságomban, és irgalmadban ne vesd el magadtól gyöngé és méltatlan teremtményedet. Ne nézd bűneimet, se gondolataim szennyét, melyek oly fájdalmasan eltávolítanak akaratodtól, hanem inkább áraszd rám irgalmasságod bőséges kegyelmét. Ne engedd meg, hogy ellenségeim örvendezzenek halálomon a pokolban, ahol senki sem vallja meg nevedet, hanem könyörülj rajtam, szerencsétlenül, akit bűneinek súlya földre sújt, és aki kiszolgáltatott minden hiúság fertőzésének. Kérlek téged, add nekem szent malasztodat. Légy hozzám irgalmas nehézségeimben, szorongatásaimban, szükségeimben, megpróbáltatásaimban, minden veszedelemben, minden gyöngeségeimben.

Szent Anzelmnek tulajdonított elmélkedés
(G. M. Oury: Szüntelenül imádkozatok)

Gondolatok Boldog Salkaházi Sára naplójából

Hogyan vagyok az elviseléssel? Akit nehéz elviselnem, miért nehéz? Vizsgáljam magam: mit tettem, hogy ezen segítsék? Mennyit imádkoztam azért, akit nehéz elviselni? Próbáltam-e közeledni hozzá? Igyekeztem-e lelkemben, szívemben őszintén leküzdeni az ellenszenvet és igyekeztem-e őszintén felindítani a szeretetet? Gondolkoztam-e azon, hogy mi benne a jó, szeretetreméltó: Vagy csak mindig hibát vettem észre és azt ápolgattam magamban? Mai elhatározásom: **keresni fogom azokban a jót, akiket nehéz elviselnem... Menteni fogom őket magam előtt! Megpróbálok szeretetet indítani irántuk!... Hiába szeretem Krisztust lángolón, égőn, ha jegyesei iránt nem érzek szeretetet, nem ér semmit!**

Égő lámpás: ez a szeretet, amely szívemben ég Irántad. Hogy kell őrizni ezt a szeretetet! Mennyit kell harcolni, hogy az tisztán folytonosan égjen. Mi az, ami legjobban oltogatja ezt a lámpást? Szintén a szeretet: magam iránti és a mások iránti szeretet. Igen, mikor mások iránti szeretetem nagy és féltékeny, akkor az Irántad való szeretetem kicsi és pislogó. Igen, mikor magammal vagyok eltelve, amikor úgy eltelek bánattal, nyomorúsággal és szenvedéssel, hogy folytonosan azt nyögöm (s ezzel is magamra akarom vonni a figyelmet), akkor Irántad való szeretetem pislog, alig-alig lobban. Égő lámpás az égő szeretet, mert csak az égő szeretet tudja bevilágítani azt a sötét utat, az égő szeretet melege tudja barátságossá varázsolni annak hidegét, az égő szeretet tudja annak keménységét járhatóvá tenni.

Sára kezdj el végre élni, komolyan élni és komolyan meghalni. Élni egészen az Úristennek, és meghalni egészen magadnak!

A r ó z s a f ü z é r

Hirdessétek az Evangéliumot!

Tóth Tihamér

Krisztusban Kedves Testvéreim!

Hatvan évvel ezelőtt, 1852-ben, egy világhírű orvos halt meg Párisban. Az orvos, kit Recamier-nek hívtak, nemcsak kitűnő tudós volt, hanem amellet példaképe a hívő, vallásos embernek. Egy ízben orvosbarátai, mikor éppen tanácskozást tartottak, rózsafüzért pillantottak meg a kiváló tudós kezében. Általános volt az elszörnyülködés. Hogyan? Ily tudós férfiú, ily hírneves tanár, a gyógytudomány terén ily elismert tekintély, fejedelmek háziorvosa, kinek hírnevétől, dicséretétől visszhangzik egész Európa – ez a férfiú rózsafüzért imádkozik? Nos, ezt nem hittük volna!

Mikor az orvos látta a csodálkozást, egész nyugodtan felelt: Igen, Uraim, valóban szoktam imádkozni a rózsafüzért. És mikor valamelyik betegemnél már minden orvosság hiábavalónak bizonyul, és mikor már komolyan aggódom egészségéért, ami közbenjárónk, az Isten Anyja által Ahhoz fordulok, aki egyedül tud segíteni. És megvallom Önöknek, Uraim, hogy e tekintetben már csodás eredményeket értem el...

Önkéntelenül is eszembe jutnak ennek a derék orvosnak szavai a mai napon, amikor küszöbön állunk október havának; annak a hónapnak, amelyben fokozott mértékben csendül fel ajkunkról a rózsafüzér fenséges imája. Az a gyönyörű szép ima, amellyel millió, meg millió keresztény szív naponta köszönti a Boldogságos Istenanyát, s amely a legszebb beteljesülése azoknak a szavaknak, miket egyszer a Boldogságos Szűz mondott magáról: „Íme, a mai naptól boldognak hirdet engem minden nemzedék”.

Magától kínálkozik a tárgy, hogy a mai napon, a rózsafüzér vasárnapján kissé elmélyedjünk ennek az annyiszor támadott, annyiszor félreismert, annyiszor lekicsinyelt imádságnak rejtett kincseibe, megtanuljuk ennek helyes imádkozását és azután magunkon tapasztaljuk meg, hogy az ájtatos rózsafüzér imádás által mennyi lelki jóban, kegyelemben részesülhetünk.

Alig van bármi más ájtatosság szent vallásunkban, amit a másvallásúak oly helytelenül ítélnének meg, mint éppen az a mi szép imádságunk: a szentolvasó. Azt mondják, hogy az egész csak gépies, lélektelen munka. Hogy fogjuk a rózsafüzért, elkezdjük az Üdvözlégyeket és fújjuk-fújjuk lélek nélkül, ájtatosság nélkül, amíg csak végére nem érünk.

Hát ha ez volna a rózsafüzér imádkozási módja, csakugyan joggal érnének minket a támadások. De hát ki mondja, hogy ebben áll a szentolvasó helyes imádkozási módja? Valóban nem imádság az, ha felhúzzunk egy gramofont, és az szépen hibátlanul ledarálja a Miatyánkot. Nem, ez nem imádság, mert nincs benne szív, nincs benne lélek! Persze hogy másnak kell lenni a mi imádkozásunknak! Nem elég, ha a szánk jár és alatta az eszünk, a lelkünk máshol kalandozik! Nem elég, ha az ajkunk mozog, de eszünkkel, szívünkkel nem gondolunk arra, amit imádkozunk. Hanem igenis: mikor mi a rózsafüzért imádkozzuk, amit az ajkunkkal mondunk, azzal foglalkozik az elménk, azt érzi a lelkünk, azt óhajtja akaratum, azt lükteti a vérünk, azt dobogja a szívünk és nemcsak szánkából, hanem szívünkéből is, a lelkünkéből is tör elő a dicső angyali köszöntés: Üdvözlégy Mária, malasztal teljes!

Hiszen – Kedves Testvéreim! – csak rá kell nekünk gondolni azokra a főséges titkokra, amiket ima közben beleszövünk az Üdvözlégy Máriába; imádság közben csak magunk elé kell képzelni azokat a megható jeleneteket, amelyekről a szent titkok szólnak és máris mentve vagyunk a szemrehányástól, a gépies munkától, mentve a helytelen imádkozástól.

I. Az örvendetes olvasó

1. Lehetetlen hidegnek maradnunk, lehetetlen érzés áhítat nélkül imádkoznunk, mikor csak kimondjuk is az örvendetes rózsafüzérnek első szent titkát: Kit te Szent Szűz méhedben fogantál!

Mi mindenről is beszél nekünk ez az egyetlen, rövidke mondat! Beszél lelki sötétségben eltöltött évezeledekről, melyekben a szegény emberiség bűnökben vergődve, nehéz szívvel várta az eljövendő Megváltót. Beszél pátriárkák, próféták tüzes vágyakozásáról, kik epedő lélekkel, sóvárgó szemmel néztek előre, a messze-messze jövőbe, mikor jön már a megígért Messiás, hogy vakságunkat elvegye, hogy bűneinktől megváltson, hogy Isten fiaivá visszafogadjon.

És íme... íme egyszer csak leszállt az arkangyal egy kis názáreti házba, és abban a pillanatban megjelent köztünk az Isten Fia, abban a pillanatban köztünk volt az epedett Megváltó, és azóta megkönnyebbült szívvel, megváltott lélekkel, örömeikkel csendül fel mindnyájunk ajkáról a hálaimezés ez iránt a közénk jött Jézus iránt: ... Áldott a te méhednek gyümölcse Jézus, kit te Szent Szűz méhedben fogantál.

2. És ez a Szent Szűz elment rokonát, Erzsébetet meglátogatni és őt ápolni. Maga is gondozásra szorult volna, de ezzel nem törődött, mert hajtotta a szíve, hogy másokon segítsen.

Úgy-úgy, édes Szűzanyánk, rászorulunk mi erre a te példaadásodra! Mi, akik akkor sem segítettünk másokon, mikor olyan könnyű volna. Mi, akik oly szívtelenül tudunk elmenni a szenvedők mellett. Mi, akik oly könnyen segíthetnénk egy kis alamizsnával, barátságos szóval, résztvevő tekintettel. Testvérek! Csak egy vigasztaló szót, csak egy jó tanácsot, bármiféle kis segítséget annak a tengernyi nyomorgó felebarátunknak! Íme, erre figyelmeztet a szentolvasó, mialatt arra az áldozatos szeretetre gondolunk, amely a Szűzanyát Szent Erzsébethez vitte.

3. Menjünk tovább! Hallga csak, micsoda angyali ének csendül fel a hideg decemberi éjszakában! Micsoda öröm fut végig minden tagunkon, mikor vidám angyalok énekelnek csengőn, elbájolón a betlehemi istálló előtt dicsőséget a magasságban Istennek s békességet a földön a jóakarató embereknek!

Hát végre, végre itt a Megváltó köztünk! Kihajtott Jessze törzse, karácsony éjjelén kifeslett a bimbó s betöltötte illatával az egész világot. Ezért zengenek éneket az angyalok, amelyet ez a szegény föld még soha nem hallott.

És hangzik messze-messze ez az örömeink. Meghallják a mély tengerek, felütik rá fejüket a havas hegyormok, némán figyel az erdő az éj csendjében; mintha még a folyó is halkabban csobogna, mintha a csillagok is szebben fénylenének! De mondjátok, Testvérek, lehet-e egyhangú, unalmas, lélektelen ez a rózsafüzér? Lehet unalmas imadarálás az, amikor lélekben mi is ott térdelünk a kis szegény istálló kövén és halljuk a Boldogságos Szűz ajkáról a legszebb altató dalt, amit anyja e földön valaha dalolt s a mi szívünkéből is kicsordulnak az öröm szavai: „Áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus, kit te, Szent Szűz, e világra szültél!”...

4. És ha minden szülő napról-napra így az Úr félelmében nevelné gyermekeit, mily más volna a világ képe! Ha sokat beszélnének arról gyermekeiknek, hogy mindent, legkisebb tetteiket is Istenért tegyék; hogy mindent, legkisebb gondolataikat Istennek ajánlják fel – mint a Szent Szűz felajánlotta a kis Jézuskát a templomban – hány anya szeméből száradna fel a könny, hány apa ajkáról tűnnék el a panasz azért, mert növekvő, serdülő gyermekekkel nem bírnak és gyermekeikben, kikért annyit dolgoztak, nélkülöztek – csak szomorúságuk van.

5. Igaz, Kedves Szülők, sokszor jogos a ti keserű panasztok. Bizony-bizony hányszor mesélik, hogy ha ti is elmennétek keresni gyermeketeket, ha ti, keresztény asszonyok, elmennétek keresni férjeteget, mint a Boldogságos Szűz kereste az elveszett kis Jézust, hát ... hát ugyan a templomban találjátok-e meg, vagy az utcákon-e, rossz pártások közt-e, korcsmában-e, bálon, moziban? Annál buzgóbban, annál áhítatosabban kérjük tehát a Boldogságos Szűzet, hogy senkit az Úr Jézus hívei közül ne hagyjon elveszni, hanem az elhidegedett, megfagyott, vallástalan, hitetlen szíveket is vezérelje vissza az ő Szent Fiának közelébe. „Áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus, kit te, Szent Szűz a templomban megtaláltál.”

II. A fájdalmas olvasó.

Az örömdetes olvasó után jön a fájdalmas. És ha már az elsőben is sok vigasztalást találtunk, ki tudná egyszerre elmondani a vigasztaló gondolatoknak özönét, amelyet a fájdalmas olvasó buzgó imádkozásából meríthetünk?

1. A fájdalmas olvasó titkai mindnyájunknak szólnak, kivétel nélkül. Minden embernek megvan a maga életében az Olajfák kertje; jönnek reánk sötét, szomorú órák, amelyekben a szomorúság szinte a porba sújt minket. A lelki elhagyatottságnak e fájdalmas óráiban szinte menthetetlenül törne ki belőlünk a zúgolódás Isten gondviselése ellen, ha nem állana előttünk vigasztalás és bátorítás gyanánt az édes Jézus példája, aki nagy lelki szomorúságában, elhagyatottságában érettünk az Olajfák hegyén vért izzadott.

2-3. De a lelki szenvedések mellett sokan hordozzuk a testi szenvedéseket is. Az egyiket hosszú betegség köti ágyhoz, a másikat szerencsétlenség éri, a harmadik napról-napra küszködve küzd a betevő falatért ... a végeredmény mindnyájunknál ugyanaz: mindnyájan

keményen érezzük az élet nehéz terhét s mindnyájan rászorulunk az Üdvözítő alázatos példájára, aki érettünk annyi kínt-szenvedést elviselt, és ki érettünk tövissel megkoronáztatott, ki érettünk megostoroztatott.

4. És ti is, jámbor lelkek, kik talán buzgóságtokért a világ gúnyját vagytok kénytelenek elviselni, keressetek enyhülést a tövissel koronázott, kigúnyolt Üdvözítőnél! És ti is, ti szenvedő, az élet keresztjét hordozó lelkek, kik már-már roskadoztok a teher alatt, kiket egy rosszul sikerült házasság, elrontott családi élet, gyógyíthatatlan betegség gyötör, merítsetek erőt e kitartó küzdelemhez az Üdvözítőől, aki vállán hordozta a keresztet, aki tudta, hogy nincs alóla menekülés, tudta, mi lesz a vége, háromszor is lerogyott a kereszt alatt, de újra felállt és vitte-vitte kitartóan ... végig, a Kálváriáig.

5. A Kálvárián aztán hallgasson el a szó, szűnjék meg az okoskodás, csak a szív beszéljen.

Ilyen szeretetet nem érdemeltünk meg! Hogy az Isten érettünk a földre jöjjön..., hogy az Isten érettünk annyit szenvedjen..., hogy az Isten érettünk ilyen keservesen meghaljon – ó, nem, erre mi nem voltunk méltók!

De legalább többé ne panaszkodjunk a szenvedések ellen!

Szúr ugyan engem is az élet töviskoronája, de, Uram, a te homlokodon volt az már azelőtt! Nehéz ugyan az élet keresztje, de a te vállaid hordozták azt előbb! És neked mindez nem volt elég. Felszálltál a keresztre s utolsó csepp véredet is kiontottad érettem. Érettem, szegény bűnösért! Uram, Uram! Hát lehet ezentúl elviselhetetlenül nehéz az élet? Ó, nem! Jöhetnek ezentúl rám a nehéz küzdelmek, nincs többé semmi, ami engem tőled elszakítson! Nincs egyetlen bűn, amivel én ezentúl megbántanálak.

Áldott a te méhed gyümölcse, Jézus, kit érettünk keresztre feszítettek!...

III. A dicsőséges olvasó.

Ha így állhatatosan kitartunk az Üdvözítő mellett, egykor minekünk is felvirrad a dicsőséges rózsafüzér titkainak húsvéti hajnalfénye.

1. Már úgy látszott, hogy az Üdvözítő ellenségei teljes diadalra jutottak. A nagypénteki fájdalom, a nagyszombati szomorú gyász, a nagyszombati síri csönd ránehezedett még az apostolok lelkére is. Azt hitték, mindennek vége.

De akkor ... húsvét reggelén ... egyszer csak ... megrendül a föld, megnyílik a sír s kilép belőle a feltámadott Üdvözítő! A gonoszság diadala csak látszólagos, a bűn győzelme nem tart sokáig – ezt tanítja nekünk a dicsőséges rózsafüzér első titka. Bízunk az igazság egykori diadalában, bízunk az Üdvözítő megígért jutalmában, higyjünk a ránk váró örök boldogságban s minden tettünk olyan legyen, hogy általa ezt a halál utáni boldogságot megérdemelhessük.

2-3. Ha valaha, hát ma van rá szükségünk, hogy az emberi élet igazi célját, a túlvilági örök boldogságot minél többször állítsuk szemünk elé. Az emberek nagy része annyira hozzáragadt ma ehhez a földhöz, annyira kizárólag csak a mindennapi megélhetésnek szenteli legutolsó percét is, hogy csak napról-napra tengődik minden cél nélkül és soha eszébe sem jut arra is gondolni, hogy voltaképpen miért is van ez az egész élet!

Soha nem felejttem el azt a napot, amelyen gimnazista koromban először hagytam el a szülői házat, hogy máshová menjek tanulni. Fütttyentett a vonat s aztán megindult, el-el hazulról. Én meg szomorúan ott ültem, szívem telve az édes otthon emlékeivel, de nem éreztem, nem láttam semmit, a vonat csak vitt-vitt előre, nem is tudtam hová... Nem szakasztott-e ez a képe annyi ember életének? Az élet nagy vonatja visz minket előre megállás nélkül az utolsó állomás felé s ezrével és ezrével vannak, akik nem tudják, hová utaznak. Belemerültek a napi gondokba, minden gondolatuk az, hogyan fognak minél előbb valamicskét szerezni, valamire vergődni, mit fognak ebédre enni s hová mennek estére mulatni, hogyan jutnak minél több vagyonhoz s miből nevelik a gyermekeket.

Hiszen, igaz, ezekre is kell mindnyájunknak gondolnunk! Csak... csak ezek mellett ne feledkezzünk meg az egész élet tulajdonképpeni céljáról. Hogy jönnek a napok, múlnak az évek s egyszer csak megérkezünk a végállomáshoz, ahol a tulajdonképpeni élet, az örök élet kezdődik. Márpedig ki minél többet gondol erre az örök boldogságra, annál biztosabban eljut oda. Valahányszor tehát örömmel telt szívvel imádkozzuk az örvendetes olvasót, mindig jusson eszünkbe az örök haza, ahová a feltámadott Üdvözítő felment, hogy nekünk helyet készítsen, s ahonnan a Szentlelket elküldötte, hogy annak segítségével hozzá biztosan eljuthassunk.

4-5. Ma pedig kitarunk az Üdvözítő mellett e földi élet nehéz perceiben, ha nem engedjük lelkünket a bűn martalékául esni, akkor bátran remélhetjük, hogy ugyanaz lesz a jutalmunk, ami a Boldogságos

Szűz Máriáé lett. Szűz Mária kitartott Szent Fia mellett a keserves szenvedések idején, kitartott állhatatosan a kereszt tövében; az Üdvözítő nem is feledkezett meg róla s az örvendetes olvasóban egész világ örömmel, büszkeséggel hirdeti a Boldogságos Szűz dicsőségét: „Ki téged, Szent Szűz, a mennybe fölvetv” ... „Ki téged, Szent Szűz, a mennyben megkoronázott”.

Szebben nem is lehetne befejezni a rózsafüzért, mint ezzel a titokkal. Kezdtük a földön az Úr Jézus megtestesülésével s végezzük a mennyországban, a mi egykori hazánkban. Ott állunk a Boldogságos Szűz trónjánál, az Istenanya előtt, az egyetlen dicső emberi teremtmény előtt, ki már testével s lelkével ott van a mennyben. És ő is valaha itt élt a földön, mint mi! És ő is ember volt, mint mi! És ismeri szenvedéseinket, ismeri nehéz életünket, ismeri nyomorúságunkat! Hát különös-e, hogy mi hozzá fordulunk és biztosak vagyunk benne, hogy ő mindig esedezni fog Szent Fiánál! Hát alaptalan-e a mi rendíthetetlen bizalmunk, hogy a Boldogságos Szűz, aki annyiszor tartotta két keze közt az Úr Jézus kis kacsóit, most is áldólag tartja fölénk az Úr Jézus kezeit, hogy azokból áldást, kegyelmet, erőt, segítséget árásson reánk, szegény bűnösökre, kik a rózsafüzér imádkozásával az ő közbenjárásáért buzgón könyörgünk?...

És most mondja még valaki – Kedves Testvéreim! – hogy a rózsafüzér unalmas imádság! Mondja valaki, hogy a rózsafüzér léleknélküli imádság! Mondja, hogy a rózsafüzér gépies, értéktelen imádság!

Ellenkezőleg: nincs-e igazam, mikor azt mondom, hogy a rózsafüzér a legjobb, legszebb, legmegfelelőbb imakönyv. Legmegfelelőbb imakönyv, mert lapjai el nem kopnak, legolcsóbb is, bárki hozzá juthat, nem nagy, nem vastag, mindig magunknál hordhatjuk. A legjobb imakönyv, mert megérti az egyszerű öreg anyóka is, ki reszkető ujjakkal fűzi egyik szemet a másik után, de megérti a legtudósabb ember is, aki elmerül a titkok mélységében. Legjobb imakönyv, mert ha úton vagyunk, akkor is imádkozhatunk belőle és ha betegségben fekszünk, akkor is imádkozunk belőle. A legjobb imakönyv, mert tud belőle olvasni az a kis gyermek is, aki még iskolába sem jár és tud olvasni az az aggastyán is, akinek szeme már felmondta a szolgálatot. A szentolvasó mindig csak az Üdvözítőt állítja elé. Megfordulunk vele a betlehemi istállóban, a templomban, az Olajfák hegyén, a keresztúton, a Kálvárián, elkísérjük

őt a Tábor hegyére, a mennybemenetelig, egész a mennyország kapujáig és kérjük és reméljük, hogy egykor minket is fölvesz oda magához.

Tartsunk ki – Testvérek – e mellett a szép imádság mellett! Imádkozzuk lélekkel, imádkozzuk szívvel, érzéssel, gondolatokkal. Imádkozzuk sokszor e hónapban, a rózsafüzér hónapjában. De imádkozzuk azután is, minél többször, ha lehet naponként. Tartsunk ki mellette egész életünkben, egész a halálos ágyig; és még ott is, mikor már halálveríték borítja homlokunkat, mikor szemünk már üvegesedni kezd, mikor kezünk már merevedik, még ott is tartsuk erősen ezt a rózsafüzért, tartsuk ravatalunkon, vigyük magunkkal a sírba, hogy azzal jelenhessünk meg az örök Bíró előtt... Akkor tudom, hogy Szűzanyánk nem hagy el minket! Akkor tudom, hogy Mária hathatós szószólónk lesz és mi már ott, az örök boldogság honában, az Úr Jézus szent Szíve előtt zenghetjük el és fogjuk vég nélkül zengení a rózsafüzér utolsó szavait: „Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek, miképpen kezdetben vala, most és mindörökkön örökké!” Amen.

Növeld hitemet, reményemet

Ó, hívők Atyja, mindazok üdvössége, kik benned remélnek,
hallgasd meg alázatos szolgád imádságait,
melyeket könyörgő szívvel eléd tár.

Ó, Isten szeretett Fia, ki méltóztattál Szűztől születni,
fogadd el szívem áldozatát, te, ki az Atya jobbján ülsz.

Ó, Szentlélek, Lelke mindkettőnek, te ujj az Isten jobb kezén,
látogasd meg titkon elmémet, és töltsd be kegyelmeddel.

Ó, személyek szent Hármassága, Egység és Istenség,
légy figyelmes imádságaimra, és kegyes könyörgő kéréseimhez.
Növeld reményemet, ó, szent egység, hogy téged tisztelvén, ó, istenség,
szereteted engem megerősítsen.

Canterbury-i Szent Anzelm (1033 v. 1034-1109)
(G.M.Oury: Szüntelenül imádkoztatok)